

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 261.

V Ljubljani, v ponedeljek 15. novembra 1886.

Letnik XIV.

Državni proračun l. 1867—1887.

Denarstveni minister Dunajevski je obetal lansko leto, da bode kmalo poravnano somerje med izdajki in stroški, a upanje, to nas je varalo, kajti primanjkljaj je letos večji mimo lanskega leta. Še slabše, kakor tostran je onstran Litave. Proračun za lansko leto je imel primerno tako majhen primanjkljaj, da Dunajevskemu ni bilo treba misliti na povišanje davkov; tudi mu ni bilo treba spuščati se v kake finančne operacije zaradi kredita. A danes ni več tako, primanjkljaj v proračunu tostran Litave znaša lepo svoto 16,299.455 gld.; to svoto misli pokriti Dunajevski s tem, da se posluži javnega kredita. Kakor pri ogerskem ministru ni samo primanjkljaj edina skeleča rana, tako tudi pri Dunajevskemu ne. Razun navedenih 16.3 milijonov potrebuje avstrijski finančni minister 11.3 milijonov rente, da pokrije en del državnega dolga, dalje še 3.6 milijone, da poplača potrebo državnih železnic, za ktere je država porokovala, a pri tem še ni všteti 1 milijon, ki je nujno potreben za Tržaško pristanišče; vsega skupaj mora minister Dunajevski po kreditnih operacijah skupaj spraviti 30 milijonov. Ako sedaj vzamemo skupaj, da mora na enak način skupaj spraviti 86.6 milijonov, tako moramo po kreditnih operacijah skupaj spraviti 116 milijonov. V ti dobi ni bilo posebnih elementarnih nesreč, niti vojsk, ki bi bile zahtevale posebnih žrtv in vendar tak primanjkljaj! To daje mnogo misliti, in senca pade ne le na državnike, ki vodijo finance, marveč tudi na osnovo avstro-ogerske države in na podlago, na kateri počiva. Res je sicer, da vojna veliko vzame, ali ona ni edini vzrok takemu ogromnemu primanjkljaju. Po proračunu za l. 1887 so prihodki zapadne polovice prešteti na 505,676.199 gld., a prihodki ogerski na 328,356.095 gld.; nadalje je uvrstena v delegacijski proračun svota 3,157.768 gld.; ta svota je vlast prihodnih skupnih ministerstev, in poslednjič svota 18,642.206 gld. kot čist prihodek od carine, ki se pa ne uvrstuje ne v avstrijski, ne v ogerski proračun, marveč je samostalen prihodek skupnih opravil in poslov. Ako se to vse vzame v

proračun, tako so skupni prihodki cele monarhije 855,832.268 gld. Potrebuje se v zapadni polovici 521,975.654 gld., na Ogerskem 350,400.021 gld.; v proračunu pa, ki je predložen delegacijam 123,855.414 gld.; v proračun avstrijski in ogerski je všteti od te svote 102,055.440 gld. kot tangenta; od te ima zapadna polovica nositi 70%, a Ogerska 30%; k prej omenjeni potrebi se ima prišteti 21,799.974 gld. in se to pokrije s tako zvanimi skupnimi (zajednimi) prihodki. Vsa monarhija skupaj potrebuje toraj 894,175.049 gld. Ako primerimo to svoto s pokritjem gori omenjenim, pokaže se primanjkljaj 38,343.381 gld.; od tega odpade na Ogersko 22,043.926 gld. in na Avstrijo 16,299.455 gld. Med ta primanjkljaj ni všteta svota, ktero bi morale obe državni polovici nastaviti za kreditne operacije, da se pokrijejo primanjkljaji, kateri niso uvrsteni v proračun za leto 1887; ta svota znaša pa po našem računu okoli 78 milijonov. Od prej omenjene skupne potrebe za vso monarhijo odpada kot trošek v vojski 135,854.821, t. j. na skupno vojsko 117,251.417 gld., in kar ostane, na domobran ene in druge polovice. V naši državi trošek za vojsko, dasiravno je zelo velik, ni vzrok, da je denarno stanje tako nepovoljno; a poglavitni vzrok primanjkljaju je silni dolg, na katerem boleha naše cesarstvo. Skupni obresti i troški, ki se imajo plačati za državni dolg, znašajo za leto 1887 ogromno svoto 250,851.177 gld., t. j. 28% od skupno preračunjene potrebe i. t. v zapadni polovici monarhije 127,218.291 gld., a na Ogerskem 123,632.886 gld., t. j. 37.5%. Kakor se vidi, je Ogerska v veliko slabšem položaju, kakor Avstrija, kar se tiče državnega dolga, a v mnogo bolj vgodnih položajih, kar se tiče troška za vojsko, ker Ogerska plača za skupno vojsko le 30%, a zapadna polovica 70%; ako se vračuna trošek za ministerstvo deželne obrambe k tangenti za skupno vojsko, bode potrebovala Ogerska prihodnje leto blizo 11% od skupne svoje potrebe, a zapadna polovica monarhije preko 15%. Do finančnega razpada ogerske države ni privedel trošek za vojsko, marveč silni dolgov in obresti, ktere mora Ogerska plačati za te dolge. — Kakor že po-

vedano, prihodki cele države znašajo 894,175.640 gld. Od tega se potrosi za vojsko 135,854.821 gld., od tega stane skupna vojska 117,251.417 gld., drugo je pa za domobran ene in druge polovice. Vsled tega znaša, kar vsa država potrebuje, trošek za vojsko nekako 15%. Iz tega se toraj vidi, da vojni troški državo niso privedli do roba bankerota.

Pojdimo pa sedaj za 10 let nazaj in pogledimo nekatere točke proračuna za leto 1867, to je namreč bil poslednji proračun za vso državo skupaj. Za celo državo je bilo stroškov 433,896.000 gld., a prihodka je bilo 407,297.000 gld., primanjkljaja je bilo toraj 26,599.000 gld. Ako primerimo ta proračun z proračunom delegacij ene in druge državne polovice, pridemo do tega, da so v 20 letih in potem, ko je bil vpeljan dualizem, stroški zvišali se za 460,279.634 gld., t. j. višje od 106%, a državni prihodki pa so narastli za 448,535.268 gld., to je več, kakor za 110%; primanjkljaj pa je večji za 11,744.381 gld. t. j. blizo 44%. Za obresti in za odplačanje državnega dolga se je potrosilo l. 1867 120,812.000 gld., med temi je vračunjeno tudi za odplačanje državnega dolga 18,758.000 gld.; tako, da je za obresti in druge stroške preostala svota 102,054.000 gld. Danes je svota, ki se plača za obresti za in druge stroške državnega dolga večja, kakor je bila leta 1867, znaša namreč 148,997.177 gld., t. j. za 146%, in država ima prihodkov več preko 110%.

Kar smo dosihmal našli, je pač dovolj, da se vidi, kam smo v Avstriji prišli v teh 20 letih, odkar je dualizem v naši državi podlaga vseh državnopravnih razmer. Državni dolgovi so skoraj trikrat večji, nego leta 1867, državni davki so pa za polovico večji.

Ljudstvo sploh je veliko ubožnejše, kakor je bilo pred 20 leti, a kako je z deželno upravo? „Obzor“, po katerem smo posneli te podatke, tako-le piše: V resnici bi bil skrajni čas, da bi oni, katerim je izročena država, globoko premišljevali, kako se je razvilo državno gospodarstvo v poslednjih 20 letih, ter bi se vprašali, kam mora pripeljati sedanje gospodarstvo in kedaj mu bode konec.

LISTEK.

Carstvovanje Katarine II. (1762—1796).*)

Po Solovjevu in drugih spisal J. Steklasa.

1. Notranji nered. — Mirovič.

Komaj je nova vladarica carstvovanje prevzela, je že tudi prenehala z vsemi pripravami za brezkoristno vojsko s Prusijo. Njej je bilo treba, kakor je sama rekla, najmanj pet let miru, da napravi mir in red v državi, kajti pomanjkanja zakona o nasledstvu, prevrati, vsled kterih so se menjali vladarji, privadili so narod na take novotarje kot na nekaj navadnega in lahkega. Hitro povikšanje ljudi, ki so sodelovali pri takih prevratih, jim je zmešalo glave ter jih spodbujalo na slična podvzeta. Leta 1764 je nakanil podporočnik Mirovič osloboditi iz Šliselburga Ivana Antonoviča Brunšviskega ter ga

*) V tej razpravi so mnogi dogodjaji na čisto drug način opisani, nego jih nahajamo v nemških zgodovinah. Tako n. pr. je v tej razpravi dokazano, da je pri delitvi Poljske največ Prusija kriva; ker se je na njen predlog ta slovanska država razdelila.

proglasiti za vladarja. Ali ta čin se je svršil s tem, da so častniki, ki so stali na straži, ubili nesrečnega Ivana, samo da se oslobodé Miroviča, ki je bil kmalo potem s smrtjo kaznovan. Narod se je bil od takih prizorov odučil za carstvovanja Elizabete, pa je zdaj, ko je zagledal glavo v rokah krvnikovih, v en glas zaječal ter se tako vznemiril, da se je most, na katerem je množica stala, kar zazibal.

2. Odnosaji Kurlandski.

Katarina se ni mogla pet let mirno zanimati za notranje urejenje svoje države: v sosednih zemljah so se pojavili dogodjaji, na ktere se je morala ozirati. Od vladanja carice Ane nahajala se je ruska vojska neprestano v Kurlandiji; vojvoda Kurlandski je bil kot upravitelj ruske države pregnan v Sibirijo, za čase Elizabete je živel kot prognanik v Jaroslavlju, za Petra III. se je povrnil na dvor, ali car mu ni hotel povrniti Kurlandije, ktero je namenil enemu svojih rojakov, princev holšteinskih, tedaj ko je poljski kralj Avgust III. zahteval, da bi Kurlandija pripala sinu njegovemu, princu Karlu saksonskemu. Ali ko je Katarina zasedla prestol, proglasila je Birona kot edino zakonitega vojvoda

kurlandskega; Karl saksonski je moral pobegniti pred rusko vojsko, in Biron je upravljal v Kurlandiji kot vojvoda.

3. Nemiri na Poljskem.

Poljskemu kralju Avgustu III. ni bilo odločeno dolgo živeti in pričakoval se je nov izbor kralja poljskega. Na Poljskem ste se ob tem času borili dve stranki; stranka dvorska, kateri je stal na čelu vsemogočni minister Avgusta III., Brül, ter zet njegov, Mnišek, in pa stranka, kateri sta bila za vodji dva brata kneza Čartoriskih. Poslednja stranka je držala z Rusijo, pa da vzdrži svoje, morala je Katarina obrniti se proti Brülovi ali saksonski stranki, protiviti se njenim nameram, da bi povzdignila na poljski prestol po smrti Avgusta III. sina njegovega, izbornega kneza Saksonskega. Rusija pa se je morala protiviti temu izboru saksonskega izbornika tudi zaradi tega, ker se to povišanje ni zlagalo s Severnim zistemom, ki je bil temelj tedanje politike Petrogradskega dvora. Severni zistem pa je obstal v tem, da so severne evropske države — Rusija, Prusija, Angleška, Danska, Švedska in Poljska činile čvrsto zvezo proti avstro-francoski

Pristavek: Hrvatoma je bilo tiste dōbe na izbero: Dunaj ali Budapešt. Šli so raji v Budapešt; mislili so, da bodo davki ostali tako majhni, kakor so bili pred letom 1848; za Dunaj niso marali ne Hrvatje, kaj še le Madjari, ali rešitev ogerske države bode mogla vendar-le priti z Dunaja, kajti čez 2 leti bode na Ogorskem „krach“.

Avstro-angleška prijaznost.

„Avstrija, ti naprej hodi in če bo treba ti bomo že pomagali, saj bomo takoj za teboj, prav za tvojim hrbtom bodemo stali“, rekel je John Bull v Londonu, ko so na lordmajorskem banketu šampanjca pili. Vsaj tako nekako glasilo se je telegrafično sporočilo o tistem banketu in tudi velika časnika: „N. Fr. Pr.“ na Dunaju ter „Times“ ste tako pisala, kakor bi bilo avstro-angleško prijateljstvo že do dobrega zapečateneno. To pa ni tako. Angleži so že sprevideli, da njihove koristi na Balkanu niso tolikanj v nevarnosti, oziroma tolikanj prizadete, kakor se jim je to na prvi pogled zdelo, pač pa avstrijske, in bi se Avstriji za to spodobilo v balkanskih homatijah naprej stopati. Če bo pomoči treba, naj Avstrija le kar zavpije, Anglež pravi, da ima tanka ušesa, da jo bo že slišal. Je že prav; toda John Bull nam ne bo zameril, če mu odkritosrčno rečemo, da se na obljube take vrste nikakor ni veliko zanašati.

Tudi ko bi nam Angleži zlate gradove na Balkanu ponujali, bilo bi zaradi njihove nenasitljive sebičnosti še vedno silno kočljivo za Avstrijo v take nevarnosti se podajati. Da je Avstrija res nekaj bolj pridadeta v iztočnem vprašanju na Balkanu, kakor Angleži, je pač očitno; vendar pa ne v tolišnji meri, kakor bi bil to Salisbury rad svetu natvezil. Bolgarija in njeni sedajni dogodki nas Avstrijce največ zanimajo v trgovinskem oziru. Ali se ruski vpliv ondi razprostré, ali jo Rusija zasede, nam ko nečeno več ali manj tudi iz političnih vzrokov ni vse eno; vendar pa Avstrija ne namerava svoje poti proti Carigradu pod noge vbrati, pač pa je nekdo drug tje kaj namenjen — Rusija namreč, kar Angleže silno bōde in peče. John Bull bi jako grdo gledal, kedar bi Rus v resnici jel lestvico pristavljati ob Aji-Sofiji v Carjemgradu, da vrže obledeli polumeseč doli ter na njegovo mesto posadi sv. križ. Ne rečemo sicer, da je za Avstrijo vse eno, ali Rusija Carigrad zasede ali ne; Angleže pa stresa po celem životu, kedar se Rusija proti Aji-Sofiji na romanje pripravlja. Saj je še dobro znano, kako hitro je priplulo angleško brodovje leta 1878 spomlad pred Galipoli Rusa strašit, da se ni v Carigrad pomaknil. Za Angleža je vže od davnih časov misel neznosna, da bi se Rusija turške dedšine polastila, ki je po večem od tega odvisna, kedo je v Bolgariji gospodar in kako da se gospodari. Če John Bull toraj trdi, da bi bile naše koristi na Bolgarskem bolj prizadete, kakor pa angleške, moramo reči, da je to deloma res, deloma pa, da se Anglež moti ali pa da se hlini. John Bull nekoga potrebuje, ki bi naprej hodil, in če ravno treba, prve udarce prestrežal, on sam bi se pa lepo za hrbtom dotičnega skrival in k večemu le pesti krčil in kričal.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. novembra.

Notranje dežele.

Ogerski prvi minister, *Tisza*, je nekaj obolel. Po udih ga trga. Vsled tega ga že več časa ni bilo v javnosti videti. Ljudje, ki hočejo slišati, kako trava raste, trdijo, da je Tisza zaradi tega bolan, ker se s Kalnokyjem krega. Kregata se pa zaradi politike, ker menda Tiszi Kalnokyjeva zunanja politika ne ugaja. A vse skup to ni drugega, kakor gola izmišljotina. Kalnoky in Tisza se ne kregata, sta si vsaj na videz prav dobra prijatelja, ker Kalnoky s tem dokazuje, da Tiszo vsak dan obiskuje, če mu le čas dopušča. Prav tako tudi Nj. veličanstvo cesar sam popraša, kako se Tiszi godi in kedar se bo kaj dal na kraljevem dvoru videti. Tisza je dotičnemu cesarjevemu poslancu odgovoril, da takoj, kakor hitro se trganja po udih znebi. Kaj ko bi pa vest vendar le prav imela, da ima Tisza politično trganje po udih, katero mu ogromni deficit in obupne finančne razmere ogerske države povzročujejo? Prav tako čisto nemogoče bi nikakor ne bilo.

V vojnem odseku ogerske delegacije vnela se je nedavno precej živahna debata o vojaških učnih zavodih, ki jih madjarski mladenči obiskujejo. Delegat Grünwald nasvetoval je že zopet, da naj se napravi vojaška akademija z madjarskim učenim jezikom na madjarskih tleh. Nasvet ni prišel do debate, ker se je na predlog dveh družih poslancev že prej odložil. Kljub temu je pa vojni minister rekel, da se za uk nemškega jezika po vojaških učnih zavodih ne rabi tolikošnja sila, kakor si to ljudje domišljujejo. Madjarski mladenči se v vojaške zavode jako radi sprejemajo, ker so Ogri na glasu, da so dobri vojaki. S to priznavo se je vojni minister Madjarom jako dobro prikupil. Ko so potem nekateri poslanci zahtevali, da naj se po vseh tistih vojaških malih realkah ki se na madjarski zemlji vpelje madjarsčina za učni jezik, je rekel vojni minister, da je vedno rad pripravljen Madjarom vsako pravično željo polniti, kolikor bo to v njegovi moči. Tudi sedaj kolikor se dá na to gleda, da se madjarskim mladeničem ne stavijo zapreke zaradi slabega znanja nemščine, ako si ta ali oni vojaško pot izvoli za življenje. Toda opozoriti se mu zdi potrebno, da taka vprašanja zahtevajo največje opreznosti, ker so silno ugodna, da vzbudé tudi pri družih narodnostih enake zahteve. Gledé pregleda učnih knjig pravi vojni minister, da je to posebno pri zgodovinskih knjigah jako težavno; kajti vsak zgodovinar ima svoje stališče, raz kterega presoja dogodke med narodi. Posebno pri učnih knjigah, iz kterih se vojaška mladina zgodovino uči, je strogo na to gledati, da so kolikor se dá nepristranski pisane, da ne žalijo te ali one narodnosti mnogojezične Avstrije. Kar se pa tiče vpeljave madjarsčine na tistih malih realkah, ki so na ogerskih tleh, pravi vojni minister, da bi taka novotarija vtegnila nevarna postati, kajti mladenči prestopajo iz male realke v veliko in iz tiste v akademijo; povsod ondi je naučni jezik nemški in nihče bi ga ne mogel zmagovati, če bi se ne učil že v mali realki predmetov v nemščini. — Kakor madjarski napor v tem oziru kaže, si mislijo Madjari po tem potu pripravljati do lastne armade, da si mislijo najprvo potrebnih častnikov izgojiti.

Galitski deželni maršal Zybkiewicz je v resnici nevarno zbolel, ter se je dal že previditi. Sedaj mu je pa odleglo in se menda že na pot pripravlja v južno Italijo, kjer misli čez zimo ostati. Prihljubljen je pa mož po vsej deželi, tudi v Krakovem tako, da se je ondašnji mestni odbor po brzojavnem potu do Taaffeja obrnil s prošnjo, da naj pri cesarju, kolikor more, nato vpliva, da se Zybkiewiczova odpoved ne bo sprejela. Enaka brzojavna peticija odšla je iz vseh okrajev, in jo je podpisalo 53 okrajnih načelnikov.

Vnanje države.

Danski kralj, oče princa Valdemarja je *Bolgarom* brzojavil, da v sedanjih okoliščinah ne more dovoliti, da bi njegov sin sprejel bolgarsko krono. Ta odpoved je Bolgare silno poparila. Z malimi izjemami so se svi nadejali, da se bo z izvolitvijo kneza zopet red v deželo povrnil; kar se izvolitev ne sprejme in vse nade so šle po vodi. Karavelov se je odpovedal in je sobranje njegovo odpoved sprejelo. Namesto zaslužnega križca, dalo mu je sobranje pred odhodom še prav dobro pod nos, da naj le gré grdi izdajalec. Poprej je izdal kneza, sedaj izdaja pa domovino. Opomniti nam je, da je nevolja proti temu človehu splošna, ker je preiskava o Burgaskem prevratu dokazala, da so bili vanj zapleteni tudi Karavelov, Cankov in Nikiforov. Vladoarstvo namerava jih zaradi tega postaviti pred vojno sodnijo, če jih pa bodo, je se vé da drugo vprašanje, ker tudi sedanjim vladarjem že moč pojema. Rusija bo z vstrajnostjo dosegla, kar s silo, z grožnjo in protenjem ni mogla. Kakor se čuje, se menda že pripravljajo koraki na sporazumljenje s Kaulbarsom ali iz obupnosti ali iz strahu pred Rusi se ne dá povedati. Resnica je, da se Rusije po malem, toda vstrajno pripravlja na zasedanje, če bo namreč tega treba. Vojnih parnikov ob iztočno-rumeliškem nabrežju je vedno več, ki vsi na zasedanje čakajo.

V *srbski skupščini* je združena radikalna in liberalna opozicija prašala ministerstvo zaradi vnanje politike, kar se tiče razmerja do sosednje Bolgarske. Opozicija bi namreč rada zvedela, zakaj je vlada prijazna z sosedno Bolgarsko, s katero se je lansko leto vojskovala; dalje vpraša, ali je vlada še da stališču Berolinskega miru in slednjič bi rada zvedela, kaj bode vlada potem storila, ko bode v Bolgariji brž ko ne ruski vpliv prevagal. — Znano je, na je opozicija nezadovoljna zaradi notranje, a tudi zaradi vnanje politike kralja Milana.

Vstaši v Sudanu dobivajo živeža in streliva preko Massan-e, kjer so *Italijani* v posadki. Po takem ravnanju je nemogoče, Sudance izstradati, kar so Angleži nameravali. Pred nekaj časom prišla je Egiptovska vojna ladija v ta kraj, ter zaplenila v nekem zatonu 10 ur od Massane ladije naložene z žitom; ljudi pa, ki so bili na njih, je s saboj tirala v Suakin. Ti zajeti ljudje so pa bili iz Massan-e, toraj italijanski podložniki. Poveljnik italijanske posadke pa zahteva vjete nazaj, češ, to so bili italijanski podložniki. — Posredovati bodo morali drugi narodi, ki imajo tam posestva. So pa res čudni ti Evropejci; Angleži z Egipčani vred hočejo Sudan ukrotiti; Italijani, ki gotovo niso brez privoljenja Angležev posedli Massan-o ob Rudečem morju, pa potuho dajejo Sudancem.

Na Francoskem znebila se je katoliška cerkev silnega sovražnika in nasprotnika v vseh rečeh. Minister-rezident v Tonkinu in bivši živodér (vivisektor) *Pavel Bert* je stopil nedavno pred večnega sodnika. Umrl je daleč od doma v ptuji deželi za hudo grižo, ki je koleri tako podobna, da so nekateri rekli: Berta je kolera pobrala! Bert je bil Gambetovec od nog do glave; katoliško cerkev je zatiral, sv. vero zasramoval in duhovnike je preganjal, kjer je le mogel. Vere sam ni imel prav nobene, tako, da francoski listi o njem pišejo, da je bil v verskih zadevah in v zadevah vesti največji naprednjak sedanjega časa. Listi ne lažejo, kajti velike tiskice, v ktere je Bert katoliško cerkev na Francoskem pripravil, so živa priča te trditve. Kjer ni vere in ni vesti, ondi se redno tudi ne nahaja poštenja in strogo potegnjene meje med krivico in pravico. Posebno, kedar se je šlo za pravice katoliške cerkve, takrat je bil Bert tak naprednjak, da ga je bil pekel vesel. Kakor doma, tako tudi v Tonkinu ni mogel z nikomur zložno živeti in se je celó z ondašnjim francoskim generalom toliko časa prepiral, da je minister zunanjih zadev sklenil generala domu poklicati. Marsikdo si bo oddahnil, najbolj pa katoliška cerkev.

zvezi južne Evrope; izbornik saksonski pa bi moral kot kralj poljski pridobiti Poljsko za avstro-francosko zvezo. Najkoristnejši bi bil za Rusijo izbor kakšnega rojenega Poljaka, ali Piasta, kakor so takrat govorili, a posebno še, ko bi bil privrženec ruske stranke, t. j. stranke Cartorijskih. Zategadel je postavila Katarina po smrti Avgusta III. († meseca oktobra 1763) za kandidata na poljski prestol vnuka Cartorijskih, grofa Stanislava Ponjatovskega, ki je bil njej tudi lično prav dobro poznat. Friderik II. Pruski je tudi obljubil podpirati Ponjatovskega za obrambeno zvezo z Rusijo, pri čem sta se obvezala, da ne bota dopustila na Poljskem nobenih sprememb v državnem ustroju. Kakor je bilo že navadno pri kraljevskih izborih večidel vse vznemirjeno, tako so se tudi zdaj protivne stranke sprijele, in prepir so morale tuje čete vdušiti. Cartorijski so poklicali v zemljo rusko vojsko, ktera je pregnala njihove sovražnike čez mejo. Pobedonosna stranka je izbrala za kralja Ponjatovskega pod imenom Avgusta IV. (7. sept. l. 1764).

Ali izvolitev kralja še ni vničila Poljske: nastalo je vprašanje o dissidentih. Mi smo videli, kako je v XVII. veku gorečnost Poljakov, da

pokončajo v zapadni Rusiji pravoslavje in Rusko narodnost ter nasilna vpeljava unije s početka povzročila vstaneke, potem pa dolgo vojsko z Rusijo, ki se je končala s tem, da je Rusija dobila vse ozemlje na levem bregu Dnjepra in Kijev; Kozaki na desnem bregu v Ukrajini pa so ostali pod Poljsko, čeravno bi bili rajše prišli pod turško oblast. Samo nevarnost, ki je pretila od turške strani Rusom in Poljakom, jih je prisilila, da so sklenili mir in zvezo. Poljaki so se okoristili s to zvezo, da so mogli še na dalje preganjati pravoslavne.

L. 1718 toži Peter Veliki v pismu na poljskega kralja Avgusta II., da se Poljaki ne ozirajo na njegove priprošnje v korist Rusov, da se oddajajo proti dogovoru pravoslavne župnije unitom, in da Ruse s silo spreobračajo na unijo. L. 1720 je Peter obnovil svojo tožbo, in na to je izdal kralj Avgust pismo o slobodi grške vere na Poljskem; ali to pismo je ostalo brez vspeha.

Leta 1723 se je Peter obrnil naravnost do papeža s prošnjo, da on obvesti vse krivice in preganjanja, pa se ob enem tudi zagrozil, da bode v protivnem slučaju tudi v Rusiji katoliškemu svečenstvu odvzeta pravica slobodnega veroizpovedanja.

Papež tega vprašanja ni hotel rešiti; a med tem pa so dohajali glasi iz Poljske, da tamkej pravoslavne duhovne mečeje v temnice, ako ne pristopijo k uniji, da jih mučijo na razne načine, da jim zapirajo pravoslavne samostane ter oskranjujejo celó njihove cerkve. Nasledniki Petra Velikega so se sicer vedno pritoževali radi tega postopka proti pravoslavnim, ali vse brezvspešno. Okoli polovice XVIII. veka je bilo Rusom na Poljskem zabranjeno zidati nove cerkve, a kasneje tudi celó stare popravljati; tudi je Rusom bila odvzeta pravica biti zastopnikom na zboru in se sploh baviti z državnimi poslovi; cenzura cerkvenih knjig pravoslavnih je bila izročena katolikom; Rusi so morali plačati desetino in druge davke na korist katoliškemu duhovenstvu; zapovedalo se jim je tudi da imajo prisostvovati katoliški službi božje ter podvrči se katoliškemu cerkvenemu sodu. Katarina ni hotla na vse to ravnodušno gledati. Leta 1763 je podal pravoslavni škof beloruski Jurij Koniskij carici tožbo zaradi hudega preganjanja, ki so ga pretrpeli pravoslavni na Poljskem. Rusija in Prusija ste sklenili podpirati zahteve dissidentov, t. j. nekatolikov pravoslavni in protestantov ter zagovarjati pri poljski vladi ravnopravnost s katoliki. Ali tej želji obeh za-

Izvirni dopisi.

Iz Spodnje Istre, meseca novembra. Malo veselih novic se čita po časopisih iz Istre; toliko več pa žalostnih, kako je n. pr. toča pobila; kako je v tem ali drugem kraju strašna bolezen — kolera razsajala, kako Lahoni s Slovani postopajo itd. Zlasti dostikrat se je pa že tožilo o neznosnem stanju istrskih Hrvatov, katerim so zviti Krnjeli skoraj zadnjo kapljo krvi izsesali.

Danes, gospod vrednik, hočem Vam pa nekaj veselega poročati — o sijajni zmagi Hrvatov nad Lahoni v občinskih volitvah Pazinskih: 30 narodnih odbornikov bilo je izvoljenih jednoglasno skoraj v vseh treh razredih, le v tretjem razredu glasovala sta dva protivno.

Volitve bi se bile morale že v mesecu juliju vršiti. To pa našim šarenjakom ni bilo po volji. Teško jim je bilo zapustiti mastne službe na magistratu in pa bogato obloženo mizo v mestni dvorani, kamor je moral hrvatski kmet vse svoje imetje znositi. Izmislili so si zato naši Lahoni veliko nevarnost kolere, koje pa — hvala Bogu — v naši občini ni bilo. S svojimi spletkami dosegli so, da so se volitve preložile do 19. oktobra. Teško je že naš kmet pričakoval omenjenega dneva, da gre zahtevati svojega prava. Tretji razred je volil osem dni. Bilo pa je le malo volilcev za vsaki dan odločenih. Vdeležitev v tem razredu ni bila tako velika, kakor je bilo pričakovati. Iz nekterih podobčin so skoraj popolnoma izostajali.

Glavni vzrok temu je bil, da kmetje povsod niso znali dneva volitve. Mnogo pa jih je tudi pozivnice zgubilo od julija, — in takovih niso hotli sprejemati. Dogodilo se je tudi, da je došlo nad 50 kmetov radi daljine pota okoli desete mesto osme ure. Vsi ti niso smeli glasovati, storili so dolgo pot zastonj. Pri vsem tem bilo pa je le na koncu 466 narodnih glasov oddanih. Šarenjaki imeli so dva.

Bolj navdušeni so bili volilci v II. razredu — 3., 4. in 5. novembra. Protivnik si ni upal blizu, vrgel je puško v grmovje.

V I. razredu pričakovalo se je hude borbe. Toda tudi v tem razredu je bilo vse mirno. Osem dni pred 8. novembrom sklicali so Pazinski kolovodje svoje zveste slugе podžupane iz prostrane občine, da jim izrazijo poslednjo voljo umirajočega. Prišli so. Toda, oj žalostni prizor! Malo jih je bilo in še tem se je na obrazih bralo, da so prišli bolj iz strahu pred svojimi gospodarji, kakor pa iz prepričanja za pravično stvar. Po kratkem posvetovanju sklenili so ti italijanski vojaki jednoglasno, da se prostovoljno zdrže volitve 8. novembra, da prepušče zmago „ščavom“. — Grozdje je bilo prekislo! Kakor so se naši protivniki vedno kazali nezveste, so pa sedaj vendar-le ostali „mož-beseda“. — Na volišči jih ni bilo videti in Hrvat je zmagal sijajno.

Tako se je rešila občina tujega jarma, kateri jo je v teku dvajsetih let skoraj vničil.

Pazin, glava irredentarska, pal je v roke Hrvatov. Čuditi se je temu tem bolj, ker so se ravno v Pazinu osnovala vsa društva, vse zarote proti istrskemu Slovanom — sploh proti vsem poštenim Avstrijancem.

Razumeti se mora, da naši rodoljubje se niso plašili truda za sveto narodno stvar. Očitna pohvala

se mora izreči prečast. g. dekanu v Pičan-u, čast. gg. župnikom v Trvižu, Starem Pazinu, Lindaru in Gračiču.

Z zmago v zadnjih občinskih volitvah v Pazinu storjen je za vso Istro v narodnem in gospodarskem oziru velik korak. Znamenje je to, da Istra za nas še ni zgubljena, da jo more majka Slava še vedno med svoje zveste hčere brojiti, koja se bode, „ako Bog daše i sreća junačka“, na obalih jadranskega morja lepo razvila sebi v slavo — a v propast „krnjelsko-šarenjčki“ gospodi.

K.

Domače novice.

(Pisateljskega društva zabavni večer) je bil v Ljubljanski čitalnici v soboto večer jako živahen. G. dr. Vošnjak je imel zabavno-podučno berilo o vinu in njegovih lastnostih. Udov zbralo se je skupaj lepo število.

(Pogreb) ranjcega Tönnies a včeraj popoldne je bil v resnici velikanski in živ dokaz, da poštnega Nemca tudi Slovani spoštujejo. Pogrebcev in vencev število bilo je ogromno. Vdeležili so se ga skoraj vsi dostojanstveniki Ljubljanskega mesta. Pokopaval ga je prečast. g. duhovni svetnik o. Kalist Medič iz reda sv. Frančiška ob veliki asistenci.

(Martinov večer) praznovala je Šišenska čitalnica sinoči pri Kozlerji v zimskem salonu, ki je bil do dobrega poln. Toliko ljudi in tako mirnih, prijaznih ter veselih ne snide se povsod, kjer je kaka narodna veselica, kar se sme sinočnja po pravici imenovati. Spored je bil zanimiv in kratkočasen, petje sploh dobro, sviranje vojaške godbe navduševalno, igri pa — dve ste bili — a obe izborni! „Blaznica v I. nadstropji“ je za mali čitalniški oder kakor nalašč. Izvrševali so jo ob gromovitem plosku in vstrajnem smehu gospa Gutnikova, gospica Košenina in gg. Gutnik, Milavec in Ravnikar. Reči se jim mora, da so dobro delali, kakor bi bili za oder izučeni. Prav tisto velja o drugi burki v 1. dejanji: „Zdaj gre sim, zdaj pa tje“, pri kateri smeha tudi ni bilo konca ne kraja. Izvrševali so jo gg. Pogačnik, Milavec, Ravnikar in Vrhovec. Omeniti nam je še krasnih pesnic, s katerimi so po tomboli razveseljevali Šišenski pevci zbrane navzoče. Pristop k tej čitalnici bi pač vsakemu priporočali, komur je na veselih večerih kaj ležeče. Letni doneski so jako niski in sicer ne več, kakor le 1 goldinar na pol leta. Sinoči jih je več pristopilo.

(Češplje) cvetó na Rožniku, kar si lahko vsak ogleda. Naj pa nikdo ne misli, da bo morda vse belo našel! Le eno drevo se je tako spozabilo. Kaj bo le na spomlad počelo?

(Treščilo je), kar je v naših krajih izvestno izredna prikazen, na Krvavi peči pri Robu dne 12. t. m. zjutraj okoli 1. ure v Bečnikov hlev. Strela je omamila dva hlapca, sedmero govedi je pa ubila.

(Medveda) vstrelil je na Kočevskem Matija Gladič dne 9. novembra. Star je blizu 7 let in tehtal 165 kilogramov.

(Shod) napravijo Tržaški slovenski možje, ki imajo kaj pod palcem, dne 21. t. m. v prostorih ondašnje čitalnice, da volijo odbor, ki se bo pečal z osnovo slovenske ljudske banke v Trstu.

ravnodušni, ali večina pa je bila tako nestrpljiva v verskih vprašanjih kakor poprej. Zato je bil Repnin prisiljen, to protivščino z vojsko odstraniti. Krakovski škof je stal na čelu tega verskega pokreta: petnajst tajnikov je pisalo dan in noč njegove pastirske poslanice, v katerih je on prizivil sv. Duha za zbor, da se more moško vpreti vsem zahtevam dissidentov. Na zboru o začetku oktobra l. 1767 sta bila razun Soltika, dva glavna protivnika Rusije in dissidentov škof Kijeviski Zaluskij in Krakovski vojvoda Rževuskij. Repnin je zapovedal vjeti Soltika, Zaluskega in Rževuskega s sinom ter jih odpraviti v Rusijo. Vse se je umirilo, kajti sili se ni mogel nobeden protiviti. Izbrana je bila komisija, da reši konečno dissidentsko vprašanje ter je ustanovila, da so vsi dissidenti plemičkega stanú izjednačeni s katoliškim plemstvom v vseh političnih pravicah; ali kralj more biti li katolik in katoliška vera ostane gospodujoča.

(Dalje prih.)

(Ponesrečil) se je minuli petek v Tržaškem parnem mlinu „Economo“ 25letni samec F. Virant iz Šmarije pod Ljubljano domá. Stroj ga je hudo ranil na glavi, da so ga morali odnesti v bolnišnico in pravijo, da je malo upanja, da bi ozdravil.

(Vstrelil se je) na Reki pomorski častnik E. Baborsky, pravijo od žalosti, ker mu je oče umrl. Oba so položili skupaj v en grob.

(Poslednji zvezek „Kresov“) ima na koncu to-le „nazanilo“: Ko smo lansko leto, oziraje se na domače literarne razmere, pretvorili „Kres“ v znanstven list, vodilo nas je trdno prepričanje, da je neobhodno potreba, našo znanstveno literaturo v višji meri gojiti, kakor se je to godilo do sedaj. V svesti smo si bili vseh težkoč, ki stopajo pri nas samostalnemu znanstvenemu časopisu na pot. Te overe se še niso pri Slovencih niti od daleč ne odstranile, in preteklo še bode marsiktero leto, predno se ojači na domačih tleh znanstveno delovanje. Razni vzroki nas silijo tedaj naznaniti tukaj slavnemu občinstvu, da ustavimo s šestim letnikom svoj list. Mnogo pisateljev je blagovolilo na naš poziv sodelovati pri listu, ter nas je pridno in vstrajno podpiralo. Veliko novih moči se je v preteklih šestih letih pojavilo v njem slovenskemu občinstvu, tako da smemo, šesti letnik „Kresa“ trditi, da je „Kres“ storil svojo dolžnost in močno krepil naše slovstvo. Vsem sodelovalcem se torej na tem mestu presrečno zahvaljujemo za njihovo pripomoč, želeč, naj tudi v bodoče bogatijo s svojimi proizvodi našo književnost.

(Gimnazije) se bodo, kakor se govori, menda že v teku bodočega leta tako preosnovali, da bodo namesto dosedanjih osmih, imele po devet razredov. Preosnovo si je izmislil naučni minister. Preosnove zaradi tega ne moremo hvaliti, ker bodo študije za celo leto podaljšane, učna tvarina bo pa le še nakopičena ostala. Naj bi se rajši marsikaj nepotrebne opustilo, kar človek tako kmalo pozabi, da ima le gimnazijske vrata za seboj, pa bi se prej ko ne vsim bolje vstreglo.

(Pismonoši) dobé drugo leto zboljšano plačo.

(Sodnijski služabniki) dobili bodo po novem letu novo obleko. Kakor čujemo, zgubili bodo na lastno željo frak.

(Baron Pino), bivši trgovinski minister, pravijo, da se namerava odpovedati državnemu poslanstvu, katero so mu izročili Slovenci v Velikovškem okraju.

(Popravek.) V zadnjem listu „Slovenca“ beri v prvem predalu prve strani namesto Ludovik XII. Ludovik XIV. in v tretjem predalu namesto Marija Elizabeta Marija Terezija.

Razne reči.

— „Deutscher Schulverein“ podpira dejansko devet izključljivo židovskih šol. Koliko židov ima društvo v svojih šolah in koliko v teh, ktere podpira, o tem se kar molče, kakor da bi tega ne bilo vredno omeniti, ker se to samo ob sebi razumeva. Bergani, Schönererjev pristaš, pravi, da ima društvo na severnem Českem 113 šol, ktere obiskuje 4073 židovskih, in le 192 krščanskih otrok. Kar pa „Deutsche Zeitung“, ki je vsa v židovskih rokah, pripoveduje o takih šolah, nas potrjuje v tem, da so te šole res židovske, dasiravno je nekaj kristijanov v njih. Schönerer ima toraj prav, ako trdi, da se je „Deutscher Schulverein“ poživdil.

— Cerkvene razmere na Litavskem. Vrhovni prokurator ruske cerkvene sinode Pobedonosev je izdal, kakor vsako leto, poročilo o cerkvenih zadevah na Litavskem. Letos pripoveduje, da gré z pravoslavjem na Litavskem rakovo pot, vzrok temu so, kaj pak, katoliški duhovni, posebno pa jezuitje. Gališki jezuitje, tako pravi prokurator, imajo nastavljene mreže po vsi deželi, v ktere se lové lahkoverni. Razun skrivne propagande po vsi šoli, so osnovali jezuitje misijone na meji Valhinski, isto tako na meji Podoljski. Prebivalci mejnih krajev gredó kar trumoma k tem misijonom, kjer se nalezejo latinizma. Vizitacije škofa Lucko-Zitomirskega so zelo nevarne pravoslavlju, tako misli Pobedonosev. Škof je spodbujal duhovščino, naj pridobi latinski cerkvi pravoslavne in unite. Tudi je škof pravoslavne birmoval. Nadalje toži P., da kmetje v Podoliji in Valhiniji poljski molijo in v poljskem jeziku cerkvene pesmi pojó. Veliko teh, ki so bili spreobrnjeni (z bičem in zaporom) leta 1863, hodi zopet v katoliške cerkve. Tega je krivo poljsko plemstvo. Katoliki so toliko neprijazni pravoslavlju, da nikdo ne gré v pravoslavno cerkev, niti iz radovednosti ne. Duhovščina zabrani vse namešane zakone. (Otroci iz takih zakonov morajo biti vsi pravoslavni.) V guberniji Minskovi brani katoliško plemstvo ljudem prestopiti v pravoslavno cerkev, in ima vspeh

veznikov so se zastopniki na zborih silno vstavljali. Na zboru leta 1766 so se zagrozili zastopniku Gurovskemu, da ga bodo na kosce raztrgali, ko se je potegoval za dissidente. Čartoriski so objavili ruskemu poslancu v Varšavi, knezu Repninu, da ne morejo podpirati Rusije v tem za nje škodljivem podvzetju. Toraj pa je dobil Repnin od svoje vlade nalog, da sestavi konfederacijo med dissidenti, katerim je bilo naloženo obrniti se na Rusijo s prošnjo za pomoč, in ko bi Čartorijiski ne hoteli podpirati jih v tem poslu, podpirati proti njim protivno stranko ter z njeno pomočjo izvesti dissidentsko vprašanje.

Vsled tega se je osnovala spomladi l. 1767 konfederacija protestantov v Tornu in pravoslavnih v Slucku. Osnovala se je tudi v Radomu zedinjena poljsko-litovska konfederacija pod vodstvom sovražnikov rodovine Čartorijiskih. Ali le ti konfederatokatoliki so odgovorili na poziv ruskega poslanca, da hočejo z rusko pomočjo odstraniti kralja pa tudi Čartorijske, kar so tudi oni ž njimi storili, ko so imeli vso moč v svojih rokah. Imenitnejši možje v konfederaciji so bili proti dissidentskemu vprašanju

pri tem početju. Odkar je konkordat s kurijo sklenjen, je nastalo veliko tajnih šol, ki delajo za katoliško stvar, še celo v guberniji Lubinski ne marajo uniti več za pravoslovje, vzrok temu so zopet veleposestniki iz kmečkega stanú, ki delajo namesto duhovnov in skrivaj ljudi zbirajo v verske shode. Z eno besedo, pravi P., hodi ruska cerkev rakovo pot — zaradi preganjanja po Poljakihi. — O ti uboga ruska cerkev, ktera ima toliko pretrpeti od zmagoslavnih (?) Poljakov. Ruska cerkev hodi rakovo pot zato, ker se katoliška cerkev tako kruto preganja, vsako preganjanje rodi mučence; ruska cerkev pojema, ker so popi nezmožni vzbuditi cerkveno življenje; katoliška cerkev se vzdržuje na Ruskem poglavito zato, ker so preganjani stanoviti in ker so katoliški duhovni prezanestljivi in se žrtvujejo za svoj poklic.

Telegrami.

Niš, 15. nov. Skupščina se je včeraj zatvorila s prestolnim govorom, v katerem se je kralj zahvalil za postavodajalna dela.

Sofija, 15. nov. V Filipopolju so prijeli kavasa ruskega konzula, ker je z revolverjem ljudi strašil, ter so ga odvedli na ruski konzulat. Kaulbars zahteva sedaj zadostenja zaradi tega do 17. t. m. Ob enem zahteva pa tudi, da bi Filipopoljska posadka pozdravljala rusko zastavo.

Rim, 15. nov. Kralj je izročil avstrijskemu sporočniku Ludolfu veliki Mavricijev križ.

Pariz, 15. nov. Freycinet je zahteval za Bertov pogreb 10.000 frankov kredita, za njegovo ženo pa 12.000 frankov pokojnine. Nadškof Freppel se je prvemu upiral, pa je propadel. Kredit za pogreb na državne stroške se je dovolil s 375 proti 45 glasovom, pokojnina ženi pa z 252 proti 199 glasovom.

London, 15. nov. Vsi tukajšnji listi smatrajo Kalnokyjeve eksposé za ohranjenje miru v Evropi kot prav dobrega poroka.

Umrli so:

11. nov. Albina Erjave, uradnega sluge hči, 3 $\frac{3}{4}$ let Merosodne ulice št. 1, Brighthova boleznin.

12. nov. Alojzija Zaler, hišnega posestnika hči, 18 let, Cerkvene ulice št. 11, jetika. — Adolf Bauer, umirovljeni stotnik, 51 let, Mestni trg št. 6, vsled razpridenje možgan. — Aleksander Somer, prisiljenec, 49 let, Poljanski nasip št. 50, driska.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	znakomera v mm	toplomera po Celziju			
13. 7. u. zjut.	732-33	+ 7-0	sl. sever	oblačno	8-00
13. 2. u. pop.	730-95	+ 8-4	sl. zap.	dež	
13. 9. u. zveč.	729-92	+ 7-4	sl. zap.	oblačno	dež
14. 7. u. zjut.	727-04	+ 6-6	sl. zap.	oblačno	
14. 2. u. pop.	726-56	+ 11-4	sl. zap.	del. jasno	0-00
14. 9. u. zveč.	726-53	+ 6-4	sl. zap.	del. jasno	

V soboto od 9 dopoldne pa do 5 popoldne dež. Srednja temperatura 7-6° C., za 3-5° nad normalom. — V nedeljo cel dan deloma oblačno. Srednja temperatura 8-1° C., za 4-2° nad normalom.

Tržne cene

dné 13. novembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 82	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež,	4 71	Surovo maslo, "	— 90
Ječmen, "	4 22	Jajce, jedno	— 3
Oves, "	2 92	Mleko, liter	— 9
Ajda, "	3 74	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, "	4 44	Telečje	— 56
Koruza, "	5 04	Svinjsko	— 58
Krompir, "	2 78	Koštrunovo	— 30
Leca, "	11 —	Pisanece	— 40
Grah, "	9 —	Golob	— 15
Fižol, "	11 —	Seno, 100 kgr.	2 68
Maslo, kgr.	— 90	Slama, "	2 68
Mast, "	— 68	Drva trda, 4 mtr.	6 50
Špeh svež, "	— 64	" mehka, "	4 10

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1 $\frac{1}{2}$ 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1 $\frac{1}{2}$ 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek sredo, petek in soboto ob 1 $\frac{1}{2}$ 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1 $\frac{1}{2}$ 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Izdajatelj in odgovorni urednik Matej Močnik.

Učenca ali praktikanta,

ki je dovršil drugi ali vsaj prvi latinski razred (tudi realke), sprejemem takoj v mojo prodajalnico z mešanim blagom: deček naj bi bil s poštene hiše, dobro izgojen, čvrst, zdrav, brez kake telesne napake, slovenskega in nemškega jezika vešč.

Ponudbe naj se naravnost meni pisмено pošiljajo

Franc Ks. Golí,

trgovec v Idriji.

Notranjsko.

(3)

Št. 7179.

Razglas.

(3)

Deželni odbor kranjski objavlja, da so s svojim razglasom dné 18. oktobra 1886, št. 6800 napovedane odkupninske obravnave o samostojni deželni nakladi po 6 gl. od vsakega hektolitra (oziroma po 6 kr. od vsakega litra) porabjenih žganih pijač (žganja, špirta, ruma, araka, punčnega cveta, rozolije, likéra in poslaščenih žganih pijač sploh) za leto 1887 za posamezne zdolej omenjene davčne okraje določene, kakor pri vsakem okraji zaznamovano. Pri tej priliki se vnovič objavljajo zadevne letne odkupninske poprečnine in dostavlja, da pri odkupninski obravnavi mora prisotna biti večina vseh obdačenih obrtnikov davčnega okraja po obojih in po obsegu obrta; da mora ta večina pritrditi odkupninski pogodbi; da pooblastenci obrtnikov morajo seboj imeti legalizovana pooblastila in konečno, da se odkupninski pogoji poizvedó pri deželnem odboru kranjskem in pri c. kr. okrajnih glavarstvih.

Te odkupninske obravnave se bodo vršile za davčni okraj:

Postojna, z odkupninsko poprečnino 2400 gl., dné 16. novembra 1886 dopoldne v pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni;

Vipava, z odkupninsko poprečnino 400 gl., dné 18. novembra 1886 dopoldne v pisarni c. kr. davčnega urada v Vipavi;

Senožeče, z odkupninsko poprečnino 1200 gl., dné 20. novembra 1886 dopoldne v pisarni c. kr. davčnega urada v Senožečah;

Bistrica, z odkupninsko poprečnino 1600 gl., dné 22. novembra 1886 dopoldne v pisarni c. kr. davčnega urada v Bistrici;

Krško, z odkupninsko poprečnino 600 gl., dné 24. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Krškem;

Mokronog, z odkupninsko poprečnino 1600 gl., dné 20. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v pisarni c. kr. davčnega urada v Mokronogu;

Rateče, z odkupninsko poprečnino 300 gl., dné 22. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v pisarni c. kr. davčnega urada v Rateči;

Kostanjevica, z odkupninsko poprečnino 400 gl., dné 23. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v pisarni c. kr. davčnega urada v Kostanjevici;

Radoljica, z odkupninsko povprečnino 10.000 gl., dné 18. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Radoljici;

Kranjska gora, z odkupninsko poprečnino 2800 gl., dné 20. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v gostilni gospoda Janeza Hribarja v Kranjski gori;

Kranj, z odkupninsko poprečnino 14.000 gl., dné 20. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Kranji;

Škofja Loka, z odkupninsko poprečnino 5200 gl., dné 17. novembra 1886 dopoldne ob 9. uri v občinski pisarni v Škofji Loki;

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 7. novembra 1886.

➡ Zrebanje že prihodnji mesec. ➡

KINCSEM
SREČKE à 1 gl. 11 srečk 10 gl. samo

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. z odtegljajem 20% — 4788 denarnih dobitkov.

(18)

Kincsem-srečke dobivajo se

v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapešta, Waltznergasse 6.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo

proti

bolezni na plućih in na vratu (jetiki, naduhi in bolezni v krlju [Kehlkopf]).

Iznenadljivi so vspehi!

(36)

Knjižica o tem razpošilja se zastoj.

Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolfsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.